

Parasiten von Columba oenas L. Dieser Vogel ist häufiger Brutvogel in Hódmezővásárhely, wo er in hohlen Weiden nistet. Während des Sommers bilden Weizen und Gras-Sämereien, nach der Ernte Mohar, Wicke und Euphorbien-Samen die Hauptnahrung. Im Neste fand ich *Argas reflexus* — eine Zeckenart — massenhaft vor. Dieser Schmarotzer benagt die Schildplättchen des Laufes und die Federkiele der schlafenden Wildtaube, welche infolgedessen abmagert. Die Füße werden blutig und die Federn fallen aus. An erlegten Exemplaren fand ich Tagschmarotzer auch in grosser Anzahl und zwar kleine Fliegenarten (die 4 mm. grosse *Stenopteryx* und die 5 mm. grosse *Oxypterus*) dann Flöhe (*Ceratophyllus*) und Milben (*Goniodes* und *Goniocodes*).

BARTHOLEMÄUS BODNÁR.

Intézeti ügyek.

Institutsangelegenheiten.

1. Kócsagvédelem — Természetvédelem. Az 1922. év február havában e cimen megindított mozgalom céljaira 1922. május 16-tól 1923. május 15-ig a következő újabb összegek érkeztek intézetünkhöz:¹⁾

a) *Külföldi gyűjtés — ausländische Spenden:* NEDERLANDSCHE VEREENIGING TOT BESCHERMING VAN VOGELS, Amsterdam (80 holl. frt.) 24.315; Detto (40 holl. frt.) 36.920; Detto (200 holl. frt.) 184.600; Detto (110 holl. frt.) 115.500; Detto (30 holl. frt.) 31.410; Holland szelvények beváltásából 180; Detto 90; DR. J. BÜTTIKOFER, Rotterdam (25 holl. frt.) 8.990; J. J. DE KOO, Lüttich (4.410 osztr. kor.) 154 kor.

b) *Hazai gyűjtés — inländische Spenden:* CHERNEL ISTVÁNNÉ, Kőszeg 1.150; FUTURA R.-T. Budapest: DR. CZOBOR GYULA utján 10.000; DR. PETŐ ERNŐ, Kőszeg 1.000; SZEMERE LÁSZLÓ, Budapest 1.500; DR. LINDER KÁROLY, Békéscsaba 600; NÉVTELEN („Az Ujság“ utján), Budapest 50; STRISS LAJOS, Hajduszoboszló 200; OKOLICSÁNYI LAJOS és 10 társa, Dédes 1.100; SZABÓ MÁRIA REMIGIA, Kalocsa 500; SZEKERES SÁNDOR, Nagydobos 210; HETTYEY GÁBOR, Budapest 50; X. Y., Budapest 20; WAGNER MANÓ igazgató iskolai gyűjtése, Rákospalota 917; JÓZSA DÉNES JÓZSEF, Pécsvárad 100; KLEISL NAPOLEON, Keszthely²⁾ 20; LOVASSY MÁRTON, Keszthely 20;

¹⁾ Az első évi kimutatást l.: Aquila XXVIII. 1921. p. 156.

²⁾ A Keszthelyről származó adományokat DR. KELLER OSZKÁR keszthelyi gazd. akadémiai tanár gyűjtötte, kinek szives fáradozásáért itt is őszinte köszönetet mondunk.

BERKES GYULA, Keszthely 25; KARDOSS ISTVÁN, Keszthely 50; BALLA LÁSZLÓ, Keszthely 20; BELLOSICS IMRE, Keszthely 20; MAKAY CSANÁD TIBOR, Keszthely 20; DERECSKEY JÓZSEF és 51 társa, Keszthely 2.230; IFJ. HAMMERSBERG GÉZA, Keszthely 50; SZÁNKY TÓTH MIKLÓS, Keszthely 20; GRASSY BÉLA, Keszthely 20; BEZERÉDJ ISTVÁN, Keszthely 50; KOVÁCS JÓZSEF, Keszthely 50; NÉMETH KÁLMÁN, Keszthely 30; BAKÓ JÁNOS, Keszthely 30; GÖDL LÁSZLÓ, Keszthely 50; DR. MOJZER GYÖRGY, Keszthely 100; MADARÁSZ GÉZA, Keszthely 50; VASZARY M., Keszthely 20; POLGÁR LAJOS, Keszthely 30; MOLNÁR LÁSZLÓ, Keszthely 50; BUJANOVICS GYULA, Keszthely 100; MIHÁLY ANTAL, Keszthely 25; DADÁNYI MIKLÓS, Keszthely 50; BUCSÁNYI GYULA, Keszthely 40; SZALAY SZABOLCS, Keszthely 50; TAKÁCS LAJOS, Keszthely 20; REGENSPERGER IMRE, Keszthely 50; MAÁR LAJOS, Keszthely 50; REITER ZOLTÁN, Keszthely 25; PRÁG JENŐ, Keszthely 50; NÁNAY SÁNDOR, Keszthely 50; BERTA JENŐ, Keszthely 20; DOBROVICS LÁSZLÓ, Keszthely 20; VERTÁN LEO, Keszthely 50; BÉKEFFY LÁSZLÓ, Keszthely 50; LÁZÁR BALÁZS, Keszthely 60; BEZERÉDJ LÁSZLÓ, Keszthely 50; GYULAY FODOR PÁL, Keszthely 50; DR. HANNY ANDOR, Keszthely 100; PESTHY BÉLA, Keszthely 100; TÓTH FERENC, Keszthely 20; IFJ. GRÓF CSEKONICS ENDRE, Keszthely 50; DR. BERZSENYI ZOLTÁN, Keszthely 500; SÁRKÖZY JÁNOS, Keszthely 50; ZERGÉNYI ANDRÁS, Keszthely 100; SARLAY JÁNOS, Keszthely 50; HORVÁTH KÁROLY, Keszthely 50; HERRESBACHER G., Keszthely 20; DR. LOVASSY SÁNDOR, Keszthely 50; UGRON ISTVÁN, Keszthely 50; MAGYAR GYÖRGY, Keszthely 50; KESZTYÜS LAJOS, Keszthely 50; MAITZ REZSŐ, Keszthely 50; BÁRD BÉLA, Keszthely 100 korona.

Külföldi gyűjtés, tavalyi — Ausländisches Sammelergebnis vom Vorjahre	68.936 K
Külföldi gyűjtés, idej — Ausländisches Sammelergebnis, vom l. Jahre	402.159 „
Összesen — Zusammen	471.095 K
Hazai gyűjtés, tavalyi — Inländisches Sammelergebnis, vom Vorjahre	14.130 K
Hazai gyűjtés, idej — Inländisches Sammelergebnis, vom l. Jahre	22.552 „
Összesen — Zusammen	36.682 „
Mindössze — Gesamtsumme	507.777 K
Kiadások — Ausgaben	47.659 „
Bevételi maradvány — Rest	460.118 K

A nemesszivü adományozók nagylelkü áldozatkészségükért fogadják ezuton is intézetünk leghálásabb köszönetét! Itt említjük meg, hogy a tavaly megkezdett *természetvédelmi* munkálatokat szorgosan folytatjuk. A *kisbalatoni kócsagtelep* után most az Apaj-pusztai vizimadár fészkelő telep természeti emlékként való fentartásának szervezési munkálatai vannak soron, melynél kitünő támogatót nyertünk PÁLFFY TIBOR hercegi uradalmi intéző személyében. ZIEGLER EMIL ezredes, budapesti csendőrkerületi parancsnok intézkedésére ezen a területen csendőr járőrök állandó cirkálása fog gátat vetni az eddigi nagymérvü madártojásszedés és pusztításnak.

2. Az Aquila támogatása és pártoló tagok belépése. Hollandiában a „NEDERLANDSCHE VEREENIGING TOT BESCHERMING VAN VOGELS“, a „HOLLANDI MADÁRVÉDŐ EGYESÜLET“ kitünő titkára: J. DRIVJER, az utolsó magyar kócsagtelep megmentése érdekében megindított társadalmi mozgalom folytonos ébrentartása mellett, rendkívüli buzgalommal fáradozik a háboru után válságba jutott magyar kultura támogatása ügyében is és kitartó buzgólkodásának köszönhetjük azt az alább felsorolt 30 pártoló tagot, kik egyenkint legalább 250 holl. frt. évi pártolási tagdíj befizetésével óhajtják az Aquilának lehetőleg a békebeli terjedelemben való zavartalan megjelenését elősegíteni. Önzetlenül nemes fáradozásáért legmélyebb hálánk illeti meg!

Ennek az örvendetes jelenségnek

Mögen die Hochherzigen Spender den verbindlichsten Dank unseres Institutes empfangen! Die im vorigen Jahre begonnenen Naturschutz-Arbeiten werden eifrig fortgesetzt und sind nun die Vorarbeiten zur ständigen Bewachung des Brutplatzes für Wassergeflügel bei Apaj-Pusztta im Gange, wobei wir die wertvolle Unterstützung des Herren TIBOR PÁLFFY, Verwalter der herzoglichen Domänen genießen.

Auf Verordnung des Gendarmerie-Distrikt-Kommandos in Budapest — infolge tatkräftiger Intervention des Herrn Gendarmerie Obersten EMIL ZIEGLER — haben die Gendarme-Patrouillen auf diesem Gebiete jedes Eier sammeln womöglich zu verhindern.

2. Unterstützung der Aquila und Eintritt unterstützender Mitglieder. Der agile Sekretär der „Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van Vogels“, J. DRIVJER, der die holländische Sammelaktion zur Erhaltung unserer letzten Edelreiherkolonie eingeleitet hat, bemüht sich auch mit der Unterstützung unserer kulturellen Bestrebungen und seinen Bemühungen haben wir es zu verdanken, dass die unten angeführten 30 unterstützenden Mitglieder mit einem Jahresbeitrage von mindestens 250 Holl. Gulden die Wiedererscheinung der Aquila wenigstens in ihrem jetzigen Umfange ermöglichen. Wir sprechen unserem Wohltäter Herrn J. DRIVJER auch an dieser Stelle unseren tiefgefühlten Dank aus, für seine uneigennützig tatkräftige Unterstützung unseres Institutes.

a kapesán azonban mégis meg kell említenünk azt a körülményt, hogy a papírárak és nyomdai költségek hónapról-hónapra való rendkívül nagyarányu emelkedése, ugyszintén a postai szállítás és csomagolási költségek is egyre súlyosabban nehezdednek a kiadásokkal lépést nem tartó költségvetésünkre. Fölvivjuk erre a körülményre kedves megfigyelőink és munkatársaink szives figyelmét, de hangsúlyozzuk, hogy e kérelem nem általános és nem is mindenkihez szól, hanem csakis azokhoz, kiknek az anyagiakból annyi fölöslegük van, hogy abból minden gond nélkül képesek az AQUILA s így a kultura céljaira is juttatni.

HOLLANDIÁBÓL az alább felsorolt urak és hölgyek léptek be intézetünk pártoló tagjai sorába :

1. J. DRIJVER, Santpoort 2.50 holl. frt. — 2. D. HOEKSTRA, Amsterdam 2.50. — 3. A. BURDET, Overveen 10. — 4. N. DRIJVER, Heemstede 2.50. — 5. NEDERLANDSCHE VEREENIGING TOT BESCHERMING VAN VOGELS, Amsterdam 25. — 6. W. H. VAN RIETSCHOTEN, Gouda 2.50. — 7. A. ROES, Heemstede 2.50. — 8. C. H. THIEBOUT, Zwolle 2.50. — 9. P. G. VAN TIENHOVEN, Amsterdam 2.50. — 10. DE APELDOORNSCHE BIOLOGEN CLUB „LACERTA“, Apeldoorn 2.50. — 11. H. BAX, Dordrecht 2.50. — 12. J. H. DE BOER, Heemse 2.50. — 13. D. A. G. BRUGGEMANN, Voorburg 2.50. — 14. J. S. FENTENER VAN VLISSINGEN, Amsterdam 2.50. — 15. F. HAVERSCHMIDT, Utrecht 2.50. — 16. J. HINGST, Hilversum 5. — 17. J. P. STRIJBOS, Aerdenhout 2.50. — 18. P. TILMA, Kollum 2.50. — 19. A. A. TJITTES, Driebergen 2.50. — 20. O. VAN VLOTEN, De Duno 5. — 21. D. C. DE VRIES, Bussum 2.50. — 22. W. H. BIERMAN, Hilversum 2.50. — 23. H. E. BOELMAN CASPARÉ, Haarlem 2.50. — 24. J. A. W. BOR, Alkmaar 2.50. — 25. C. M. CREMER, Amersfoort 2.50. — 26. C. A. EERKES, Apeldoorn 2.50. — 27. L. A. W. NOORDUYN, Gorinchem 2.50. — 28. DR. J. P. THIJSSÉ, Bloemendaal 2.50. — 29. G. A. BOUWER, Groningen 2.50. — 30. J. VERDAM, Dordrecht 2.50 holl. frt.

Immerhin sind wir trotz dieser namhaften Unterstützung gezwungen die Aufmerksamkeit unserer Beobachter und Mitarbeiter auf den Umstand zu richten, dass die fortwährende Steigerung der Papierpreise, Druckkosten, sowie der Verpackungs- und Versandsspesen eine immer mehr wachsende Last für unser Budget bedeuten. Wir bitten daher unsere Mitglieder, die imstande sind, für unsere gemeinsame Zwecke auch materielle Opfer zu bringen, zur Deckung dieser Kosten nach ihrem Vermögen beizusteuern.

Aus Holland sind folgende Herren und Frauen als unterstützende Mitglieder eingetreten :

A pártoló tagok az Aquilából tiszteletpéldányt kapnak.

Az Aquila céljaira magyar részről a következő adományok érkeztek:

FERNBACH KÁROLYNÉ, Babapuszta 150; BODNÁR BERTALAN, Hódmezővásárhely 500 korona.

Fogadják mindnyájan, úgy a hollandok, mint a magyarok, legőszintébb köszönetünket!

3. Egyéb adományok.

A „NEDERLANDSCHE VEREENIGING TOT BESCHERMING VAN VOGELS“ (Amsterdam) 8 sorozat (à 12 drb.) pompás sztereoszkóp-képet küldött holland madarokról. A szebbnél-szebb madárképek A. BURDET mesteri fényképfelvételei. — A most említett egyesület titkára: J. DRIJVER, egy holland-német szótárt küldött részünkre, melynek címe: „KRAMERS' Duitsch Woordenboek, Duitsch-Nederlandsch en Nederlandsch-Duitsch; J. H. SCHOLTE; Gouda 1910.“ — E. W. SUOMALAINEN, hű finn barátunk látogatása alkalmával 8 remek finnlandi madárképpel tisztelt meg bennünket, azonkívül 4 külföldi madárborrel gazdagította gyűjteményünket. — Néhai főnökünk HERMAN OTTÓ mellszobrát művészi kivitelben mintázta meg VERESS ZOLTÁNNÉ KOZMA ERZSÉBET szobrászművésznő, ki rendkívül megtisztelt bennünket azzal, hogy maradandó alkotását intézetünk HERMAN OTTÓ-szobája részére ajándékozta. — ZIMMERMANN RUDOLF zoologus, drezdai levelezőtágunk 32 darab elsőrendű diaposzítivet küldött gyűjteményünk

Die unterstützenden Mitglieder erhalten ein Freixemplar der Aquila.

Für die Aquila erhielten wir ausserdem noch folgende Spenden:

Wir sprechen sowohl den holländischen, als auch den ungarischen Wohltätern unseren tiefgefühlten Dank aus.

3. Sonstige Spenden.

Die „NED. VER. TOT BESCH. VAN VOGELS“ sandte uns 8 Serien prächtiger Stereovogelbilder, die künstlerischen Aufnahmen des Herrn A. BURDET.

Der Sekretär der erwähnten Vereinigung, Herr J. DRIJVER hat uns gütigst ein holländisch-deutsches Wörterbuch zum Geschenk gemacht; dessen Titel ist: „KRAMERS' Duitsch Woordenboek, Duitsch-Nederlandsch en Nederlandsch-Duitsch; J. H. SCHOLTE; Gouda 1910.“

E. W. SUOMALAINEN, unser treuer finnischer Freund schenkte uns 8 schöne Photographien finnischer Vögel und 4 Vogelbälge.

Frau ZOLTÁN VON VERESS, GEB. ELISABETH V. KOZMA, Bildhauerin, hat die Büste O. HERMANS modelliert und diese für den HERMAN-Saal unseres Institutes überlassen.

RUDOLF ZIMMERMANN, Dresden, korresp. Mitglied unseres Institutes, sandte uns 32 St., nach eigenen prächtigen Vogelaufnahmen hergestellte Diapositive.

számára saját pompás madárfelvételeiből. — TÉGLÁSSY BÉLA laskodi földbirtokos megfigyelőnk pedig 15 kg. napraforgómagot küldött ablak-
 etetönkre járó cinegéink számára. A figyelmes adományozókat legteljesebb hálánk illeti. A többi adományokat illetőleg „*Gyűjtemények*“ című rovatunkra utalunk.

4. Külföldi látogatás. ELIAS W. SUOMALAINEN magister phil. Poriban, Finnországban, 1922. VII. 13-tól VIII. 2-ig tartó budapesti tartózkodása alatt több ízben is felkereste intézetünket, annak berendezését és gyűjteményeit behatóan tanulmányozva. A nyelvrokonság kapcsolata mellett a finn-magyar barátság szükségességét hangsúlyozva kijelentette, hogy óriási háborus vesztesége mellett szerencséje országunknak, hogy egy olyan intézménnyel szolgálhatja a kulturát, mint a m. kir. madártani intézet, melyhez egy mindenkép hasonlót szeretnének a finnek is Helsinkiben (Helsingforsban) létesíteni.

5. Kócsagőr alkalmazása. Kisbalatoni utolsó és egyetlen *kócsagtelepünk* fennmaradásának lehetősége immár biztosítottnak tekinthető, mert a holland és magyar adományok lehetővé tették, hogy a fészkelő telep állandó védelmére GULYÁS JÓZSEF vörösi lakos, régebben balatoni halászmester személyében egy teljesen megbízható és mindenkép megfelelő őrt állítsunk oda, bár egyelőre csak ideiglenes minőségben és szerény díjazás mellett, de a magasabbrendű

BÉLA V. TÉGLÁSSY, Laskod, gabuns auch heuer 15 kg. Sonnenblumensamen zur Winterfütterung.

Besten Dank für Alle!

Bezüglich der sonstigen Geschenken verweisen wir auf den Bericht über unsere Sammlungen und der Bibliothek.

4. Ausländischer Besuch. E. W. SUOMALAINEN, aus Porì, Finnland, besuchte während seines Aufenthaltes vom 13. VII. — 2. VIII. 1922 in Budapest, öfters unser Institut um die Organisation und die Sammlungen desselben zu studieren. Mit Betonung der finnisch-ungarischen, auf Sprachverwandschaft beruhenden Freundschaft, äusserte er sich über das Gesehene in der Weise, dass Ungarn inmitten seiner unermesslichen Verluste glücklicherweise noch immer solche Institutionen besitzt, welche im Dienste der allgemeinen Kultur stehen und dass die Finnen die Absicht haben in Helsinki ein ähnliches Institut zu errichten.

5. Anstellung eines Edelreiherrhüters. Die Erhaltung unserer letzten Edelreiherkolonie auf dem Kisbalaton scheint nunmehr gesichert zu sein, da die holländischen und ungarischen Spenden es uns ermöglicht haben, zur ständigen Bewachung derselben J. GULYÁS, gewesenener Fischermeister, als Hüter der Kolonie in den Dienst des Institutes zu stellen, wenn auch vorläufig nur provisorisch.

Wir richteten aber ein Gesuch an

cél érdekében felterjesztést intéztünk a nagyméltóságú **M. Kir. Földmivvelésügyi Minister** urhoz nevezettnek altiszti minőségben leendő felvétele iránt, és erős a reményünk, hogy felterjesztésünk kedvező elintézését fog nyerni.

WARGA KÁLMÁN.

Personalia.

A m. kir. Földmivvelésügyi Minister 1922. augusztus 1-én kelt 4.453. Eln. IX. P. 1922. sz. leirata szerint a **Kormányzó Ur Őföméltósága** CSÖRGEY TITUST, az intézet vezetésével megbízott titkárt a VI. fiz. osztályba, a m. kir. madártani intézet *igazgatójává* nevezte ki.

A m. kir. Földmivvelésügyi Minister 1922. május 13-án kelt 29.316. IX. B. 1922. számú rendeletével DR. LAMBRECHT KÁLMÁN földtani intézeti II. oszt. geologust, intézetünk régebbi asszisztensét további szolgálattételre a m. kir. madártani intézethez osztotta be.

A m. kir. Földmivvelésügyi Minister 1922. október 3-án kelt 83.654. IX. B. 1922. számú rendeletével VASVÁRI MIKLÓS abszolvánt bölcészettanhallgatónak a m. kir. madártani intézetnél dijnoki minőségben való alkalmazását 1922. szeptember 1-től kezdve engedélyezte.

A m. kir. Földmivvelésügyi Minister 1923. március 30-án kelt 61.924. IX. B. 1923. sz. rendeletével DR. SCHERMANN SZILÁRD szaknapidijast szolgálattételre a budapesti vetőmagvizsgáló állomáshoz osztotta be.

das Ackerbauministerium um dessen Aufnahme als Staatsangestellte und wir hoffen eine günstige Erledigung dieser Angelegenheit.

KOLOMAN WARGA.

Personalia.

Se. Durchlaucht der Reichsverweser hat laut Verordnung No. 4.453/Präs. vom 1. Aug. 1922 des k. ung. Ackerbauministers TITUS CSÖRGEY, Sekretär und provisorischen Leiter des Institutes zum Direktor des Ornith. Institutes in die VI. Gehaltsklasse ernannt.

Der k. ung. Ackerbauminister hat mit Verordnung No. 29.316. IX. B. vom 13. V. 1922. DR. KOLOMAN LAMBRECHT, Staatsgeologen II. Kl., unseren vormaligen Assistenten zur weiteren Dienstleistung in das Ornith. Institut eingeteilt.

Der k. ung. Ackerbauminister hat mit Verordnung 83.654/IX. B. vom 3. X. 1922. die Aufnahme NIKOLAUS VASVÁRI's abs. stud. phil. als Diurnist bewilligt.

Der k. ung. Ackerbauminister hat mit Verordnung No. 61.924/IX. B. vom 30. III. 1923. DR. CONSTANTIN SCHERMANN, Fachdiurnisten, den Verwalter der Bibliothek zur weiteren Dienstleistung in die kgl. ung. staatl. Samen-Kontroll-Station in Budapest versetzt.

A m. kir. madártani intézet igazgatója 1923. április 26-án kelt 240./1923. számú rendeletével VASVÁRI MIKLÓS intézeti díjnokot a könyvtár kezelésével bizta meg.

Der Direktor des K. Ung. Ornith. Institutes hat mit Verordnung No. 240/1923. vom 26. IV. 1923. NIKOLAUS VASVÁRI, Diurnisten des Institutes, mit der Verwaltung der Bibliothek beauftragt.

Tagsági kinevezések.

Az 1922/23. évben a következő kinevezések történtek:

1. *Tiszteletbeli taggá* — *Zum Ehrenmitglied*: GRÓF TELEKI PÁL, ny. miniszerelnök, Budapest.

2. *Levelező tagokká* — *Zu korrespondierenden Mitgliedern*: BODNÁR BERTALAN, Hódmezővásárhely, Csongrád m. — CHERNEL ISTVÁNNÉ, Kőszeg, Vas m. — DRIJVER J., Santpoort, Hollandia. — DR. KELLER OSZKÁR, Keszthely, Zala m. — DR. MAUKS KÁROLY, Diósgyőr, Borsod m. — ZIMMERMANN RUDOLF, Dresden, Németország.

3. *Rendes megfigyelőkké* — *Zu ständigen Beobachtern*: CSAPÓ DÁNIEL, Tengelic, Tolna m. — IFJ. GRAEFL ANDOR, Kétutköz, Heves m. — JÓZSA DÉNES JÓZSEF, Pécsvárad, Baranya m. — NAGY LÁSZLÓ, Nyiregyháza, Szabolcs m. — PAJOR TAMÁS, Miskolc, Borsod m. — IFJ. SZOMJAS GUSZTÁV, Debrecen, Hajdu m. — SZOMJAS LÁSZLÓ, Lajostanya, Szabolcs m. — ZERGÉNYI ANDRÁS, Keszthely, Zala m.

W. K.

Ernennungen.

Im Jahre 1922/23. fanden folgende Ernennungen statt: